

Vulcanii

Pe Pamant exista circa 1300 vulcani activi

In timpul eruptiei,vulcanul arunca in aer lava incandescenta si ne incanta cu un joc de artificii spectaculos.El poate revarsa torente de lava topita pe versantul muntelui,sau poate acoperi soarele cu nori de pulbere.

Ce este un vulcan?

Vulcanul este de fapt o gaura in scoarta terestra,prin care erup in aer gaze,cenusa si roci semitopite,care impreuna alcatuiesc lava.Partile cenusii vulcanice cad pe sol,se asaza stratificat si se solidifica sub forma unei roci usoare si cenusii.In timpul milioanei de ani,aceste straturi formeaza muntii vulcanici.

Deseori ei sunt inalti,conici,cu crater pe varful conului vulcanic.Multi dintre ei se ridica pe fundul oceanului.Cativa vulcani sunt foarte tineri.In februarie 1943,in Mexic se nastea un nou vulcan.Intr-o zi s-a descoperit o mica fisura in solul unui lan de porumb.In 24 de ore fisura s-a transformat intr-o prapastie d 25 m latime, care apoi s-a deschis, lasand la suprafata cenusa si rocile incandescente.

In scurt timp aceasta prapastie s-a transformat intr-un deal de 10m inaltime.Vulcanul a fost denumit Paricutin,a atins inaltimea maxima de 405m dupa 9ani de activitate.Si unele insule au fost create de vulcani subacvatici.In 1963 a erupt un vulcan subacvatic in apropiere de coasta sudica a Islandei,aruncand in aer gaze si nori de fum.In urma eruptiei de lava s-a nascut o noua insula:Surtsey,denumit dupa Surtr,un zeu antic in lumea nordica.Eruptia s-a terminat abia dupa 3ani,insula crescand la 1,9 km patrati suprafata.

Lava ce erupe din vulcan poate atinge 1000 grade C,revarsand-se de pe muntele vulcanic cu 165m/s.In timp incetineste si se raceste,forman 2 tipuri de lava,fiecare avand denumire de origine hawaiiiana.Primul,denumit,pahoehoe'se solidifica,iar al doilea,denumit lava,,aa" formeaza un strat dur.

Nori de cenusa

Daca magma e compacta,dar gazele exercita o presiune mica,atunci in eruptie se elibereaza nori de cenusa si gaze,acestea plutesc o vreme in aer,apoi cad ca o avlansa incandescenta.Cenusa fierbinte si gazele cad ca un val piroclastic,acest val,numit"nuée ardente"(nor arzator in franceza) distruge tot ce intalneste in cale.Acest fel de eruptie a fost denumit dupa vulcanul Mont Pele'e de pe insula Martinique din Antilele mici,care in 1902 a ingropat orasul St.Pierre,omorand 30 de mii de oameni,supravietuind doar un detinut care avea geamul celulei atat de mic incat valul ucigas nu a putut ajunge la el.

Vulcanul Krakatau

In 1883 o eruptie a distrus complect insula vulcanica Krakatau,situata intre Sumatra si Jawa.Vulcanul se pregatea zgomotos de peste 4 ani,iar pe 27 august prin eruptia cea mai zgomotoasa a zburat in aer varful muntelui vulcanic.Explozia s-a auzit in Australia,la 4000 de km. departare.Au ajuns in aer milioane de tone de fum si cenusa,acoperind soarele in toata

lumea. Valuri de tsunami au inundat coastele Javei si Sumatrei, numarul victimelor depasind 36 de mii. Cand cerul s-a inseninat, s-a observat ca cea mai mare parte a vulcanului Krakatau disparuse. In scurt timp din apa s-a ridicat o noua insula, careia i s-a dat numele de Anak Krakatau, ceea ce insemna copilul lui Krakatau. Actualmente acest vulcan are o altitudine de 200m.

Stiati ca...?

Vulcanii au fost denumiti dupa zeul roman al focului, Vulcanus?

Pe Pamant exista circa 1.300 vulcani activi. Se numesc activi vulcanii care erup cu regularitate, sau au erupt cel putin o data in ultimii 10 mii de ani.

Daca un vulcan nu a erupt in ultimii 10.000 ani, il numim vulcan adormit.

Daca nu a erupt de peste 25.000 ani, se poate considera stins.

Majoritatea vulcanilor nu se pot vedea, ei fiind submarini, dar circa 500 sunt vizibili deasupra apei.

Cel mai mare crater vulcanic se afla in Indonezia, (Sumatra) in Toba. Are o suprafata de 1775 km. patrati.

Vulcanii lumii

Se gasesc multi vulcani in "arcul de foc (albastru inchis) din Pacific", care urmareste placile tectonice de pe coasta estica a Asiei si cea vestica a celor 2 Americi. Vulcanii se aseaza la marginile placilor tectonice sau in apropierea lor si in alte parti ale lumii.

Exemplu de vulcani:

- Krakatau (in Indonezia)
- White island (in Noua Zeelanda)
- Etna, Stromboli, Vezuviu (in Italia)
- El Chichon, Paricutin (in Mexic)
- Mount St. Helens (in S.U.A)
- Mauna Loa, Kilauea (in Hawaii)
- Szakurajima, Fudzsijama (in Japonia)
- Katmai (in Alaska)
- Cotopaxi (in Ecuador)
- Surtsey (in Islanda)